

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KIRSAL REKREASYONEL FAALİYETLERE KATILIMINI ETKİLEYEN KISITLAYICILAR: Çıldır Meslek Yüksekokulu Örneği*

Erkan SAĞLIK¹, İlhami MORÇİN², Sine ERDOĞAN MORÇİN³

ÖZET

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin kırsal rekreasyonel faaliyetlere katılımını etkileyen kısıtlayıcıları belirlemek amaçlanmıştır. Uygulama alanı olarak Doğu Anadolu bölgesinde bulunan Ardahan ilinin Çıldır ilçesi seçilmiş ve burada bulunan üniversite öğrencilerin tutumları araştırılmıştır. Anketlerin uygulama esnasında, Çıldır MYO'da 150 kayıtlı öğrenci bulunmakta ancak bunların yaklaşık 140'ı devamlılık göstermektedir. Bu nedenle araştırmanın evreni 140 öğrenciden oluşmaktadır. Bu rakama göre araştırmanın örnekleme 103 olarak belirlenmiştir. Örnekleme yöntemi olarak basit tesadüfî örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Yapılan yüz yüze anket uygulaması neticesinde 105 anket elde edilmiş ve veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Sonuçta, öğrencilerin rekreasyonel faaliyetlere katılma istekleri, katılma sıklıkları ve katılmalarını etkileyen faktörler belirlenmiş ve ilgili çevreler için bazı öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kırsal, Rekreasyon, Üniversite Öğrencisi

THE CONSTRAINTS EFFECT UNIVERSITY STUDENT PARTICIPATION IN RURAL RECREATIONAL ACTIVITIES: The Case of Çıldır Vocational School

ABSTRACT

In this study, aimed to identify constraints affecting college students to participate in rural recreational activities. Çıldır town of Ardahan located in the Eastern region of the selected as the application area and college students' attitudes in here were investigated. During the application of the questionnaires, Çıldır vocational school has 150 students enrolled but nearly 140 of them attending to the school. Therefore, the research universe is composed of 140 students. Based on this figure 103 has been identified as sample of the study. Simple random sampling method was used as sampling method. As a result of the application of face to face interviews conducted 105 surveys were obtained and the data were analyzed by SPSS program. As a result, students' requests to participate in recreational activities, factors affecting the frequency of attendance and participation were identified and developed some suggestions for related circles.

Key Words: Rural, Recreation, University Student

* Bu çalışmanın ilk hali III. Disiplinlerarası Turizm Araştırmaları Kongresi'nde sunulmuştur.

¹ Yrd.Doç.Dr., Cumhuriyet Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, Konaklama İşletmeciliği Bölümü, esaglik@cumhuriyet.edu.tr

² Uzm., Ardahan Üniversitesi, Çıldır MYO, Turizm ve Otel İşl. Programı ilhamimorcin@ardahan.edu.tr

³ Öğr.Gör., Ardahan Üniversitesi, Çıldır MYO, Turizm ve Otel İşl. Programı sineerdoganmorcin@ardahan.edu.tr

GİRİŞ

Yoğun iş temposunun ve kendine vakit ayıramamanın etkisiyle günümüzde özellikle çalışan insanların ve yoğun bir şekilde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin hareketsiz bir yaşam tarzına doğru yöneltilerini görmektedir. Rekreasyon, insanın yoğun çalışma yükü, monoton hayat tarzı veya olumsuz çevresel etkilerden olumsuz etkilenen beden ve ruh sağlığını tekrar kazanmak, koruyarak devam ettirmek, haz almak, kişisel doyum sağlamak amacıyla gönüllü olarak ferdi veya bir grupta gerçekleştirdiği boş zaman aktiviteleridir (Karaküçük, 1997:37). Bu araştırmada, kırsal alanlarda yapılan rekreasyonel faaliyetler ele alınarak, bu faaliyetlere katılımı etkileyen faktörler belirlenmeye çalışılmıştır. Alt araştırma problemi doğrultusunda, üniversite öğrencilerinin rekreasyonel faaliyetlere katılma istekleri ve katılma sıklıkları da belirlenmiştir. Bu çalışmanın, rekreasyonel faaliyetlere ait ekipman alımını planlayan kurum ve kuruluşlara ve kırsal alanların sosyal gelişimini sağlamak adına yapılan rekreasyon projelerine yol gösterici olacağı söylenebilir. Araştırma sadece Çıldır MYO'da öğrenim gören üniversite öğrencilerini kapsamaktadır. Dolayısıyla, yapılacak genellemeler bu çerçeveye ile sınırlı olacaktır. Bu çalışma bir ön çalışma niteliğindedir. İleride daha fazla üniversitede ve toplumun diğer kitlelerini de kapsayan araştırmalar sayesinde daha büyük evrenlere genellenebilir sonuçlar elde edilebilecektir.

1.KURAMSAL ÇERÇEVE

Modern anlamda bir sosyal kurum ve profesyonel bir çalışma alanı olan rekreasyon kişinin temel fiziki ihtiyaçlarının dışında kalan zamanlarda yaptığı aktiviteleri içeren, dolu ve mutlu bir yaşam tarzıdır (Edginton ve Ford, 1985:5). Ancak rekreasyonu tanımlarken, sadece boş zamanlarda yapılan etkinliktir demek yeterli değildir. Rekreasyon aktivitesi, yapan kişiye para kazandırmamalı, kişi gönüllü olarak bu aktiviteyi yapmalı, katıldığı aktiviteyi sıkıcı veya gereksiz bulmamalı ve aktivite sonunda dinlenmiş ve yenilenmiş hissetmelidir (Küçüktopuzlu, 2003:37). Günümüz dünyasında rekreasyonel faaliyetlere katılım ihtiyacı, sadece çok yoğun kent ortamlarında değil (Uzun ve Müderrisoğlu, 2010: 68), rekabetçi yaşam tarzının olduğu her alanda artmaktadır. Üniversiteler de, öğrencilerin başarılı olmak için yoğun bir rekabet içinde buldukları kurumlardır. Bu bağlamda, üniversite öğrencilerinin kırsal rekreasyonel aktivitelere katılımı ile ilgili araştırmaların gerekli olduğu söylenebilir.

Gülez'in (1989) yaptığı yerel sınıflamaya göre, rekreasyon aktiviteleri kentsel rekreasyon ve kırsal rekreasyon olarak ikiye ayrılmıştır. Kentsel rekreasyon, kentsel alanlarda yapılan dinlendirici aktiviteleri içerir; kırsal rekreasyon kırsal alanlarda yapılan dinlendirici faaliyetleri kapsamaktadır (Karahan ve Orhan, 2013). Daha geniş bir tanımlamaya göre kırsal rekreasyon, *"şehir merkezinin dışında çoğunlukla işlevsel, manzarası güzel, rekreatif aktiviteleri yapmaya uygun orman, su kenarı ve dağlık bölgelerde yapılan aktivitelerdir"* (Sevil, 2012: 16). Kırsal rekreasyon konusunda doğal alanlar ön plana çıkmaktadır (Özgüç, 1994). Doğal alanların dinlendirici, rahatlatıcı ve enerji verici etkisi (Kılıç ve Şener, 2013: 221) aynı zamanda yerel düzeyde kolay ulaşılabilir ve ucuz alanlar olması (Aktaran: Ertüzün ve Fişekçioğlu, 2013; Şimşek, 2012: 188) kırsal rekreasyon faaliyetleri için önemini artırmaktadır. Çıldır ilçesi de sahip olduğu doğal güzellikleriyle özellikle yerel halkın hafta sonu gezilerinde tercih ettikleri bir rekreasyon alanıdır. Bu yönüyle Çıldır ilçesi, ileride yapılacak kırsal alan peyzaj çalışmaları sayesinde, sosyal ve ekonomik planlamalar sayesinde özgün yapısı korunmuş bir kırsal rekreasyon aktivitesi alanı olmaya adaydır (Koçan, 2012: 40).

Literatürde turizm, spor ve rekreasyon kavramlarının aktivite, insanlar ve mekanın benzersiz etkileşiminden ortaya çıkan sosyal, kültürel ve ekonomik bir olgu oldukları belirtilmektedir (Weed and Bull, 2004: 28). Bu bağlamda, bu üç kavramın birbiriyle aynı kavramlar olmamakla birlikte, birbirlerini tamamlayan ve zenginleştiren kavramlar oldukları söylenebilir. Buna ek olarak, kavramların zamanla etkileşimlerinin arttığı ve rekreasyonel ve sportif faaliyetlerin turistik aktivitelerin zenginleştirilmesinde kullanılabilecekleri söylenebilir (Erdoğan Morçin ve Atalay, 2011). Kırsal alanlarda yapılan rekreasyon faaliyetlerine zevk için yapılan yürüyüşler, su sporlarıyla uğraşma, balık tutma, dağcılık, motor sporları, bisiklet binme, doğa incelemeleri, arkeoloji, mağaracılık, deniz altı faaliyetleri ve piknik yapma gibi etkinlikler örnek olarak verilebilir (Sevil, 2012: 16). Genellikle açık alanlarda yapılan kırsal rekreasyonel faaliyetlerin, dinlenme, psikolojik rahatlama, stresten uzaklaşma, yenilenme ve yaratıcı düşünmeyi sağlama gibi etkilerinin olduğu bilinmektedir (Kılıç ve Şener, 2013: 222). Buna ek olarak, bu aktiviteler çocuk ve gençlik suçlarının önlenmesinde de önemli rol üstlenmektedir (Yaman ve Arslan, 2009). Konu üniversiteler açısından ele alındığında toplumsal değişimi üstlenecek gençleri yetiştiren üniversitelerin, kampus içi ve kampus dışı aktiviteleri planlarken önemli roller üstlenmesi beklenmektedir (Kılıç ve Şener, 2013: 222). Bu roller, rekreatif projeleri (Şimşek, 2012: 186) hazırlamak ve desteklemek olabileceği gibi, aktiviteleri planlamak ve gençlerin bu aktivitelere katılımının çeşitli sağlık problemlerini, zihinsel yorgunluklarını ve zararlı alışkanlık veya suç teşkil eden davranışlardan uzak durmayı sağladığı bilincini yaygınlaştırmak olduğu da söylenebilir.

2. YÖNTEM

Çıldır Meslek Yüksekokulu ülkemizin kırsal bir bölgesi olan Ardahan ilinin Çıldır ilçesinde yer almaktadır. 2010 yılından bu yana açık olan meslek yüksekokulunda Turizm ve Otel İşletmeciliği, Dış Ticaret ve Lojistik bölümleri yer almaktadır. Bu bölümlerde okuyan kayıtlı öğrenci sayısı 150'dir. Ancak devamlılık dikkate alındığında bu sayı yaklaşık 140 olmaktadır. Bu nedenle araştırma evreni olarak 140 öğrenci ele alınmıştır. Araştırmada *basit tesadüfi örnekleme* yöntemi kullanılmıştır. Örneklem ise %95 güven aralığı içinde ve %5'lik hata payı öngörülerek 103 olarak belirlenmiştir. 140 kişiye anket ulaştırılmış fakat 105 anket dönüşü olmuştur. Buna göre anket geri dönüş oranı %73,5'tir ve örneklemin evreni temsil ettiği söylenebilir. Ankette, Müderrisoğlu vd.'nin (2005), Oh ve Caldwell (1999), Crawford ve ark. (1991), Jackson ve Rucks (1995) çalışmalarından yararlanarak oluşturduğu ve Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Düzce Yerleşkesi'nde uyguladıkları anket sorularına yer verilmiştir. Anketin kapsam geçerliliği alanında uzman öğretim üyelerinin görüşleri alınarak sağlanmıştır. Yapı geçerliliği ise doğrulayıcı faktör analizi yapılarak sınanmıştır. Ölçekler daha önce yine Türkiye'de bulunan bir üniversitenin öğrencilerini konu alan bir araştırmada kullanıldığı için açıklayıcı faktör analizi yapılmasına gerek görülmemiştir. Ölçeklerin güvenilirlik katsayıları ise 'Katılım Sıklığı Ölçeği' için 0,910; 'Katılım İsteği Ölçeği' için 0,874 ve 'Katılımı Engelleyen Faktörler Ölçeği' için 0,925 olarak bulunmuştur. Bu bağlamda, ölçeklerin *yüksek derecede güvenilir* oldukları söylenebilir.

3. BULGULAR

Katılımcıların profillerini belirlemek için cinsiyet, yaş, medeni durum, ailenin aylık geliri, öğrencinin aylık bütçesi, okunan bölüm ve sınıfı belirlemeye yönelik sorular yöneltilmiştir. Bu sorulara ilişkin veriler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Katılımcı Profili

Değişken	Tür	n	%	Std.
Cinsiyet	Kadın	40	38,1	,48795
	Erkek	65	61,9	
Yaş	18-24	101	96,2	,19234
	25-29	4	3,8	
Medeni Durum	Bekar	102	97,1	,16740
	Evli	3	2,9	
Ailenin Aylık Geliri	1-999	59	56,2	,98960
	1000-1499	30	28,6	
	1500-1999	4	3,8	
	2000+	12	11,4	
Öğrencinin Aylık Bütçesi	1-280	55	52,4	,57885
	281-999	48	45,7	
	1000+	2	2	
Bölüm	Turizm ve Otel İşl.	4	3,8	,56808
	Dış Ticaret	48	45,7	
	Lojistik	53	50,5	
Sınıf	1	35	33,3	,47367
	2	70	66,7	

Araştırmaya katılanların demografik özellikleri incelendiğinde katılımcıların %61,9 'u erkek, %38,1'i kadın, %96,2'si 18-24 yaş grubunda, %3,8'i 25-29 yaş grubunda, %97,1 'i bekar, %2,9'u evli, %56,2'sinin aile geliri 1-999 TL arasında, %28,6'sının aile geliri 1000-1499 arasında, %3,8'inin aile geliri 1500-1999 arasında, %11,4'ünün aile geliri 2000+ grubundadır. Öğrencilerin %52,4'ü 1-280 tl aylık bütçeye, %45,7'si 281-999 aylık bütçeye, %2'si ise 1000+ aylık bütçeye sahiptir. Öğrencilerin %3,8'i turizm ve otel işletmeciliği bölümünde, %45,7'si dış ticaret bölümünde ve %50,5'i lojistik bölümündedir. Son olarak öğrencilerin %33,3'ü birinci sınıf, %66,7'si ise ikinci sınıf öğrencisidir.. bu verilere göre katılımcıların daha çok erkeklerden (%61,9), daha çok 18-24 yaş grubundakilerden (%96,2), daha çok bekarlardan (97,1), daha çok ailesinin geliri 1-999 tl olanlardan (%56,2), daha çok aylık bütçesi 1-280 tl arasında olanlardan (%52,4), daha çok lojistik bölümünde okuyanlardan (%50,5) ve daha çok 2.sınıfta okuyan öğrencilerden (%66,7) oluştuğu görülmektedir. Belirtilen tüm gruplar kendi gruplarında %50'den daha büyük bir paya sahiptir.

Araştırmada yapı geçerliliğini sınamak üzere doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Kullanılan ölçek daha önce Müderrisoğlu vd. (2005) tarafından Türkiye'deki bir üniversitenin öğrencilerini konu alan araştırmada kullanıldığından açıcı faktör analizi yapılmamıştır. Doğrulayıcı faktör analizi, *kısıtlayıcı faktörler* ölçeğine uygulanmıştır. Analiz sonucuna göre, tüm alt ölçeklerin tek faktörlü yapısı doğrulanmıştır. *Katılım sıklığı* ve *katılım isteği* ölçekleri liste biçiminde olduğundan faktör analizine gerek görülmemiştir. Analiz sonuçları tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Ölçek	Madde Sayısı	KMO/Barlett Testleri	Açıklanan Varyans
Fizyolojik Özellikler	4	,746/ ,000	%63,881
Arkadaş Özellikleri	6	,792/ ,000	%46,792
Ekonomik Durum	4	,743/ ,000	%67,249
Güven Eksikliği	4	,700/ ,000	%52,717
Alan Eksikliği	2	,664/ ,000	%75,545
İçsel Nedenler	3	,661/ ,000	%61,827
Zaman	3	,688/ ,000	%77,139

Tablo 2 incelendiğinde ölçeklerinin tümünün KMO ve Barlett test sonuçlarının faktör analizi yapmaya uygun olduğu ve arkadaş özellikleri ölçeği hariç tüm ölçeklerin açıklanan varyansının %50'nin üstünde olduğu görülmektedir. Buna ek olarak tüm ölçekler tek faktör yapısına sahiptir. Bu bağlamda, yapılacak analiz sonuçlarının geçerli olduğu söylenebilir. Tablo 3'te öğrencilerin kırsal rekreasyonel faaliyetlere katılma sıklıkları gösterilmiştir. Analizlerde yüzde istatistiklerinden yararlanılmıştır.

Tablo 3'te yer alan katılım sıklıkları değerlendirildiğinde, öğrencilerin en sık katıldıkları rekreasyonel faaliyetlerin sırasıyla top ile oyun, fotoğraf çekmek, manzara seyretmek ve serbest oyun olduğu belirlenmiştir. Hiç katılmadıkları faaliyetler ise avcılık, golf ve balık avcılığı olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin katıldıkları aktiviteler göz önüne alındığında bu aktivitelerin genel olarak çok pahalı ekipman ve masraf gerektirmeyen aktivitelerden oluştuğu söylenebilir. Öğrencilerin katılmadıkları aktiviteler incelendiğinde ise balık tutma aktivitesine düşük katılım dikkat çekici bir sonuç olarak değerlendirilebilir. Çünkü Doğu Anadolu Bölgesi'nin ikinci en büyük en tatlı su gölü olan Çıldır Gölü bu ilçemizde yer almaktadır (<http://tr.wikipedia.org/>). Doğu Anadolu Bölgesi'nde bu tür doğal güzelliklerinin sınırlılığı dikkate alındığında, Çıldır Gölü'nün balıkçılık ve su sporları gibi farklı aktivite imkanları sunması bakımından potansiyelinin değerlendirilmesi gereken bir alan olduğu söylenebilir. Sonuç olarak, böyle bir imkan olduğu halde değerlendirilmemesinin altında ulaşım, ekipman edinememe, ekonomik durum veya hava koşulları gibi etkenlerin olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin Kırsal Rekreasyonel Faaliyetlere Katılma Sıklığı

Aktivite	Hiç Katılmıyor	Katılmıyor	Ara sıra Katılıyor	Katılıyor	Çok Sık Katılıyor
Dağ Yürüyüşü	34,3	17,9	19,8	13,2	14,2
Dağcılık	35,2	23,8	20,8	6,7	13,3
Koşu	27,6	19,0	21,0	15,2	17,1
Balık Avcılığı	36,2	20,0	11,4	11,4	21,0
Avcılık	45,7	14,3	11,4	11,4	17,1
Tura Katılmak	31,4	14,3	24,8	18,1	11,4
Yüzme	29,5	11,4	14,3	19,0	25,7
Güneşlenme	27,6	13,3	21,0	18,1	20,0
Yürüyüş	14,3	10,5	18,1	31,4	25,7
Bisiklet Binmek	13,3	17,1	13,3	22,9	33,3
Ata Binmek	25,7	15,2	10,5	15,2	33,3
Kayak	27,6	16,2	23,8	14,3	18,1
Golf	38,1	22,9	12,4	8,6	18,1
Piknik	10,5	14,3	19,0	22,9	33,3
Kamp	21,9	14,3	14,3	21,9	27,6
Doğa Gezileri	19,0	16,2	13,3	21,0	30,5

Foto. Çekmek	16,2	14,3	14,3	14,3	41,0
Resim Yapmak	33,3	16,2	11,4	15,2	23,8
Manzara Seyri	15,2	9,5	17,1	17,1	41,0
Top ile Oyun	17,1	8,6	8,6	21,0	44,8
Serbest Oyun	14,3	14,3	20,0	18,1	33,3

Tablo 4'te ise öğrencilerin kırsal rekreasyonel faaliyetlere katılım istekleri gösterilmiştir. Katılım sıklığı ölçeğine verilen yanıtlar yüzde istatistikleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Katılım sıklığı ile katılım istekleri karşılaştırıldığında bazı farklılıklar olduğu görülmektedir. Bu farklılıkların nedeni hakkında kısıtlayıcılar ölçeğinin yol gösterici olduğu söylenebilir. Çıldır meslek yüksekokulu öğrencilerin, kısıtlayıcılar ölçeğine verdikleri cevapların yüzdesi Tablo 5'te gösterilmiştir.

Çıldır MYO'da öğrenim gören üniversite öğrencilerinin katılmayı en çok istedikleri rekreasyonel faaliyetler sırasıyla bisiklet binmek, fotoğraf çekmek, manzara seyretmek ve kamp yapmak olarak belirlenmiştir. Katılımın hiç istenmediği faaliyetler ise avcılık, golf, dağcılık ve koşu olarak belirlenmiştir. Sonuçlar katılma sıklıkları ile karşılaştırıldığında, tercihe edilen aktivitelerin farklılaştığı görülmektedir. Sözelimi öğrenciler en çok bisiklete binme aktivitesine katılmak isterlerken, en çok top ile oyun aktivitesine katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu durumun aktiviteler için gerekli olan top ve bisikletin birbirinden çok farklı fiyatlara sahip olmasından kaynaklanabileceği söylenebilir. Bununla birlikte bölgenin hava koşulları da dikkate alındığında bisikletle yapılacak aktivitelerin daha zor ve daha kısa süreli (mevsimsel olarak) olmasının da etkili olduğu söylenebilir. Öğrencilerin aktivitelere katılım isteği ve sıklıklarındaki farklılıklar değerlendirilirken öğrencilerin kısıtlayıcılar ölçeğine verdikleri cevapları da incelemenin daha doğru sonuçlara ulaşmada yardımcı olacağı söylenebilir.

Tablo 4. Öğrencilerin Kırsal Rekreasyonel Faaliyetlere Katılma İsteği

Aktivite	Hiç istemem	istemem	Karasızım	isterim	Çok isterim
Dağ Yürüyüşü	13,3	15,2	17,1	24,8	29,5
Dağcılık	18,1	19,0	19,0	18,1	25,7
Koşu	18,1	11,4	21,0	25,7	23,8
Balık Avcılığı	15,2	9,5	12,4	31,4	31,4
Avcılık	21,9	14,3	13,3	21,9	28,6
Tura Katılmak	9,5	15,2	12,4	28,6	34,3
Yüzme	13,3	8,6	8,6	28,6	41,0
Güneşlenme	16,2	7,6	13,3	32,4	30,5
Yürüyüş	12,4	7,6	8,6	36,2	35,2
Bisiklet Binmek	3,8	4,8	6,7	30,5	54,3
Ata Binmek	9,5	6,7	7,6	26,7	49,5
Kayak	7,6	7,6	14,3	33,3	37,1
Golf	19,0	10,5	17,1	29,5	23,8
Piknik	7,6	2,9	9,5	32,4	47,6
Kamp	7,6	3,8	8,6	28,6	51,4
Doğa Gezileri	1,0	4,8	4,8	39,0	50,5
Foto. Çekmek	3,8	7,6	6,7	29,5	52,4
Resim Yapmak	17,1	11,4	14,3	27,6	29,5
Manzara Seyri	13,3	15,2	17,1	24,8	29,5
Top ile Oyun	18,1	19,0	19,0	18,1	25,7
Serbest Oyun	18,1	11,4	21,0	25,7	23,8

Tablo 5'te verilen yanıtlar incelendiğinde, (Bkz: Ek 1) öğrencilerin kırsal rekreasyonel faaliyetlere katılımını en çok hava şartlarının uygun olmaması, ekonomik durumun yetersiz olması, ekipmanların pahalı olması ve aktivitelerin pahalı bulunması gibi nedenleri etkilediği söylenebilir. Yetenekli olamama, mesafenin uzak olması, enerji eksikliği, güç yetersizliği ve sağlık problemlerinin varlığı gibi boyutlar ise katılımı hiç etkilemeyen kısıtlayıcılar olarak değerlendirilmiştir. Bu durumun katılımcıların yaş durumundan kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 5. Öğrencilerin Kırsal Rekreatif Faaliyetlere Katılımını Etkileyen Kısıtlayıcılar

	Hiç Etkisi Yok	Etkisi Yok	Kararsızım	Etkili	Çok Etkili
FİZYOLOJİK ÖZELLİKLER %					
Enerji Eksikliği Var	46,7	11,4	14,3	17,1	10,5
Fiziksel Güç ve Yeterlilik Eksikliği Var	47,6	17,1	19,0	8,6	7,6
Sağlıklı Hissetmiyorum	43,8	18,1	23,8	11,4	2,9
Sağlık Problemlerim Var	47,6	13,3	14,3	15,2	9,5
ARKADAŞ ÖZELLİKLERİ %					
Benzer ilgi ve becerisi olan arkadaşım yok	22,9	20,0	21,9	20,0	15,2
Organizasyon Eksikliği Var	21,0	13,3	29,5	14,3	21,9
Kültürel ve Ahlaki Yapı Engelliyor	30,5	18,1	20,0	14,3	17,1
Aktivite için uygun yerlerden haberdar değilim	27,6	19,0	16,2	17,1	20,0
Gezi Planlamak Zordur	24,8	15,2	20,0	18,1	21,9
Hava Şartları Uygun Değil	16,2	10,5	11,4	25,7	36,2
EKONOMİK DURUM %					
Ekonomik Durumum Yetersiz	19,0	15,2	16,2	21,0	28,6
Ekipmanım Yetersiz	17,1	13,3	18,1	21,9	29,5
Aktivite Pahalıdır	21,0	12,4	14,3	23,8	28,6
Ekipmanlar Pahalıdır	19,0	13,3	17,1	22,9	27,6
GÜVEN EKSIKLİĞİ %					
Arkadaşlarım Haberdar Etmiyor	28,6	17,1	21,0	13,3	20,0
Kendime Güvenim Yok	36,2	25,7	18,1	11,4	8,6
Aktivitenin Nerede Yapılacağını Bilmiyorum	38,1	18,1	17,1	17,1	9,5
Yaralanmaktan Korkuyorum	43,8	16,2	15,2	13,3	11,4
ALAN EKSIKLİĞİ %					
Mevcut Alanlar Yetersiz	27,6	12,4	16,2	21,0	22,9
Mevcut Alanlar Uygun Değil	29,5	11,4	14,3	21,0	23,8
Emniyet Eksikliği	29,5	16,2	18,1	11,4	24,8
İÇSEL NEDENLER %					
İlgilenmiyorum	36,2	20,0	17,1	10,5	16,2
Yetenekli Değilim	49,5	14,3	21,9	7,6	6,7
Daha Önce Yaptığım Aktiviteleri Beğenmedim	44,8	14,3	18,1	8,6	14,3
ZAMAN %					
Mesafe Uzak	47,6	11,4	13,3	11,4	16,2
Zaman Yetersiz	42,9	12,4	17,1	13,3	14,3
Başka Sorumluluklarım Var	42,9	6,7	21,0	14,3	15,2

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Analizler sonucunda elde edilen bulgulara göre Çıldır Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencilerinin katılmayı en çok istedikleri rekreatif faaliyetler sırasıyla bisiklet binmek, fotoğraf çekmek, manzara seyretmek ve kamp yapmak olarak belirlenmiştir. Katılımın hiç istenmediği faaliyetler ise avcılık, golf, dağcılık ve koşu olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda, okul içinde düzenlenecek etkinliklerde, kurum ve kuruluşların yapacakları rekreatif yatırımlarda ve proje üreticilerinin proje yazımında ve ekipman alımında öğrencilerin bu isteklerinin dikkate alınmasının, faaliyetlerin ve sonuçlarının daha etkili olmasını sağlayacağı söylenebilir. Buna karşılık, katılım sıklıkları değerlendirildiğinde öğrencilerin en sık katıldıkları rekreatif faaliyetlerin sırasıyla top ile oyun, fotoğraf çekmek, manzara seyretmek ve serbest oyun olduğu belirlenmiştir. Hiç katılmadıkları faaliyetler ise avcılık, golf ve balık avcılığı olarak belirlenmiştir. Yöre halkının 'sarı balık' olarak adlandırdığı sazan türüyle ünlü olan Çıldır Gölü'nün bulunduğu ilçede balık avcılığı akvitesine katılım sıklığının düşük olması dikkat çekicidir. Buna göre öğrencilerin katılmak istedikleri faaliyetler ile katıldıkları faaliyetler arasında bazı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu farklılık, bisiklete binmek ve kamp yapmak faaliyetlerinin çok istenmesine rağmen katılım sıklığı ortalamasının beklenildiği oranda yüksek olmamasıdır. Bu farklılığın

nedenleri katılımı etkileyen faktörler ölçeğine verilen yanıtlar sayesinde hava şartlarının uygun olmaması, ekipmanların yetersiz olması, aktivitelerin pahalı bulunması ve ekonomik durum yetersizliği olarak belirlenmiştir. Aktivitelerin pahalı bulunması ifadesine verilen cevapların ekipman yetersizliğinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Nitekim, ekipmanı olmayan öğrenciler için ilk katılım için ekipman alımı oldukça külfetli olabilmektedir. Yörelere kalkınmasında önemli bir kurum olan üniversitelerin, bu kurumların çalışanlarının ve öğrencilerinin katılmak istediği rekreasyonel faaliyetlerin bilinmesinin işletmeciler ve potansiyel yatırımcılara yol gösterici olabileceği söylenebilir. Bununla birlikte, yine kırsal alanların kalkınması için düzenlenen projelerde bu beklentilere cevap verebilecek alanların oluşturulması ve ekipman alımlarının yapılması da rekreatif projelerin beklenen yararlarını artırmanın bir yolu olabilir.

KAYNAKÇA

- Crawford, D. W., E. L. Jackson and G. Godbey, (1991). A hierarchical model of leisure constraints. *Leisure Sciences*,13: 309-320.
- “Çıldır Gölü” http://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87%C4%B1d%C4%B1r_G%C3%B6l%C3%BC (Erişim Tarihi: 14.05.2014).
- Edginton, C.R. ve Ford, P. (1985). *Leadership in Recreation And Leisure Service Organizations*. Newyork: Wiley Sons.
- Erdoğan Morçin, S.; Atalay, Ahmet (2011). ‘Turistik Aktivitelerin Zenginleştirilmesinde Sportif Rekreasyonel Uygulamalar’, *1.Uluslararası Eğirdir Turizm Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 25-30.
- Ertüzün, E.; Fişekçioğlu, B. (2013). “Kırsal Alanlarda Yapılan Rekreatif Faaliyetlerin Bölgede Yaşayanlara Etkisi”, *Ulusal KOP Bölgesel Kalkınma Sempozyumu*, <http://www.unikop.org/1/26.html> (Erişim Tarihi: 14.05.2014).
- Jackson, E. L., V. C. Rucks, (1995). Negotiation of leisure constraints, ts by Junior-high and high-school students: An exploratory study. *Journal of Leisure Research*, 27 (1): 85-105.
- Karahan, F.; Orhan, T (2013). “Çoruh Havzası Uzundere Vadisi’nin Kırsal Rekreasyon Planlaması Yönünden Suyu Dayalı Olanakları”, http://www.gelecekturizmde.com/wp-content/uploads/2013/02/04_Coruh-Havzasi-Uzundere-Vadisinin-Kirsal-Rekreasyon-Planlamasi1.pdf (Erişim Tarihi: 14.05.2014).
- Karaküçük, S. (1997). Rekreasyon (Boş Zamanları Değerlendirme) Kavram, Kapsam ve Bir Araştırma, 2.Baskı, Ankara: Seren Ofset.
- Kılıç, M.; Şener, G.(2012). “Üniversite Öğrencilerinin Rekreasyon Etkinliklerine Katılımlarındaki Sosyolojik Etkenler ve Yapısal Kısıtlamalar”, *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 220-227, DOI: 10.5961/jhes.2013.080.
- Koçan, N. (2012). “Kızılcahamam-Çamlıdere Jeoparkında Kırsal Peyzaj ve Rekreasyon Planlama”, *Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 28 (1), 38-46.
- Küçüktopuzlu, F. (2003). “Turizm İle Rekreasyon Faaliyeti Arasındaki İlişkiler ve Doğa Sporlarının Turizmde Kullanılması, Antalya Köprülü Kanyon Rafting Uygulaması”, *I. Gençlik ve Doğa Sporları Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, Ankara: Türk Hava Kurumu Basımevi İşletmeciliği.
- Müderrişoğlu, H.; Kutay, E.L.; Örnekçi Eşen, S. (2005). ‘Kırsal Rekreasyonel Faaliyetlerde Kısıtlayıcılar’, *Tarım Bilimleri Dergisi*, 11(4), 40-44.
- Oh, S. S.; S. Y. Oh and L. L. Caldwell, (2001). The effects of perceived leisure constraints among Korean University Students. *Proceedings of the 2001 Northeastern Recreation Research Symposium*. New York.183-187.
- Özgüç, N. (1994). *Turizm Coğrafyası*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Sevil, T. (2012). “Boş Zaman ve Rekreasyon: Kavram ve Özellikler”, *Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi İçinde* (Ed: Serdar Kocaekşi), 2-26, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Web-Ofset.
- Şimşek, K. Y. (2012). “Rekreasyonda Proje Yönetimi”, *Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi İçinde* (Ed: Serdar Kocaekşi), 184-211, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Web-Ofset.
- Uzun, S.; Müderrişoğlu, H. (2010). “Kırsal Rekreasyon Alanlarında Kullanıcı Memnuniyeti: Bolu Gölcük Ormanı Dinlenme Yeri Örneği”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, Seri: A, Sayı: 1, 67-82.
- Weed, M.; Bull, J. (2004). *Sports Tourism: Participants, Policy and Providers*, Oxford: Elsevier Publishing.
- Yaman, M.; Arslan, S. (2009). “Çocuk ve Gençlik Suçlarının Önlenmesinde Rekreatif Sporlar”, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6 (1), 445-459.